

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

י"ג עיקרים ויסודות האמונה לרמב"ם

זיהוי וגילוי כל קומת האחדות בנפשו הפרטית עד כאן סדרנו את כל קומת האחדויות בנפש, וכל אחד צריך לגלות את כל החלקים שנאמרו בקומת נפשו. האדם בנוי מכל הקומה כולה, והוא צריך לגלות את כל מדרגות האחדות. מי שיקרא כאן את דברי הרמב"ם ויצא ויאמר הריני פועל את כל פעולותיי לשם אחדות, דומה הדבר לאדם שידליק נר חנוכה לשם מצת מצוה, זוהי הכחשה מיניה וביה בתוך נפשו, שהרי כל אדם מורכב מכל הקומה כולה. כאשר אנו עוסקים בסוגיא שנקראת אחדותו יתברך שמו, אם אדם בעצם רוצה לקרב עצמו לתפיסה של אחדות, ולא לצפצף בפיו אחדות, הוא חייב לזהות את כל קומת האחדויות אצלו בנפש.

מי שחושב שהדברים נאמרו בארוכה מידי, עליו לדעת שהם נאמרו בקיצור גדול. אי אפשר שהאדם ינסה להגיע לנקודה הפנימית של האחדות אם האדם לא בונה מתוך הכרה פנימית את קומת האחדות אצלו בנפש. אם קוראים את דברי הרמב"ם כפשוטו: "להאמין באחדותו יתברך שמו", יכול האדם לסבור: "מה זה שייך לאחדות שאני מרגיש אצלי בנפש, אני מאמין שהוא אחד". אולם זו נקראת תורתו של דואג ואחיתופל, מהשפה ולחוץ, שהדבר אינו שייך אליו. כל אדם שרוצה לקנות אחדות בנפשו, צריך לבנות קומה של אחדות. וכדי לבנות קומה של אחדות, צריך לגלות בקומת נפשו את כל מדרגות האחדויות.

בודאי שלכל מדרגה של אחדות שנתבאר יישם פרטים ודקויות, כל אחד לפי ערכו ולפי מהות נפשו. אולם כדי שהאדם יקנה את האחדות עצמה, חייב ליצור כלים לאותה אחדות, חייב לגלות את קומת האחדות כסדר במדרגת נפשו, או מלמעלה למטה, או מלמטה למעלה. ואז, בכל פעם שהאדם

פועל פעולות, עליו לנסות ולברר מאיזה מקום של אחדות הוא פעל.

לברר מהיכן נובעות פעולותיו - אחדות או פירוד על האדם לברר מהיכן הוא פועל את פעולותיו כדי שהוא לא יהיה ח"ו בבחינת "נרגן מפריד אלוף". שהרי פעמים רבות פעולות האדם לא נובעות מאחדות, אלא מפירוד, מ"הרפידים", פעולות של מעשים על מנת לקלקל ולהשחית ולהפריד, פעולות ממידות שרוצות להפריד, פעולות מתפיסה של פירוד, וכן ע"ז הדרך. אלו הם פעולות שמקורם הוא מוות, ואין מקורם חיים. בפעולות הללו רצונו השורשי של האדם הוא לא אחדות, אלא רצונו השורשי הוא פירוד. כל מי ששורשו מעמלק בפרטות, ומחמשת מיני ערב רב בכללות, תפיסת נפשו היא תפיסת פירוד, וכל פעולותיו נובעות מאותו מקום של פירוד. הדברים הללו צריכים עבודה עמוקה מאוד בנפש.

נחזור ונדגיש פעם נוספת, מי שחושב שהלימוד של י"ג עיקרים ויסודות לרמב"ם זהו לימוד של הלכות דעות בשכל, עליו להבין ברור שזהו לימוד של הלכות דעות בלב, שגוררות ומחייבות את האדם לבירור פנימי. על כל חלק של אמונה שילמד, על האדם לברר את קומת נפשו כלפי אותו יחס של מדרגה. ובפרטות, כאשר אנו עוסקים השתא במדרגה שנקראת אחדות, על האדם לברר את כל קומת האחדות אצלו בנפש. כל פעם שהאדם פועל פעולות, וביחוד כאשר הוא פועל פעולות עם בני אדם נוספים, עליו עם איזה חלקי אחדות הוא מתאחד.

ניתן דוגמא לדבר. בקשר של האחדות והחיבור שיש לאדם עם הידידים והחברים שלו, עליו לברר איזה יחס של אחדות יש לו כלפי כל ידיד. אדם שנמצא בעולם חיצוני יאמר: "וכי האהבה בינינו הפכה להיות לאהבה התלויה בדבר, שאני צריך לברר כלפי איזה יחס אני ידיד שלי". אולם זוהי הגדרה שטחית. על האדם להגדיר בכל דבר שהוא מאוחד ומחובר עמו, מאיזה מקום החיבור והאיחוד

לאותו דבר, האם החיבור שלו הוא מאחדות של גוף, מאחדות של נפש, מאחדות של רוח, מאחדות של נשמה, מאחדות של חיה, או מאחדות של יחידה. ובדקות, כל דבר מורכב מכמה חלקים, ועליו לברר מהו היחס של כל חלק של אחדות בחיבור שיש לו לדבר.

האחדות היא סוד כל הבריאה כולה היסוד הראשון שנתבאר הוא היסוד של הכרת המציאות האמיתית, והיסוד השני שנתבאר הוא היסוד של האחדות. מי שלא עומד על התפיסה שהאחדות היא סוד כל הבריאה כולה, והיא כל הקיום שלנו כאן כל הזמן, הוא לא תפס את השורש הפנימי של הבריאה. "ואהבת לרעך כמוך - זהו כלל גדול בתורה, מאן דעלך סני לחברך לא תעביד" (ספרא, קדושים, ד, יב) - כאן כתוב היסוד שכל הבריאה כולה היא תפיסה של אחדויות.

מי שלא עמד על תפיסה שכל הבריאה כולה היא אחדויות, יתכן שהוא יודע הרבה תורה, אבל יש לו גוף של תורה בלא נשמה של תורה. ככל שהאדם יותר גבוה, יותר עליון, הוא יותר אחדותי. יתכן שפעמים רבות ההנהגה המעשית תהיה מעשים שמפרידים, וזאת על מנת לשמר את חלק האחדות שכבר קיים, אולם זו כבר סוגיא נוספת של דעת דקדושה כיצד לפעול בעולם המעשה. אולם אם אין לאדם אהבת ישראל פנימית שמאחדת את הכל, והוא פועל פעולות של פירוד בפועל, הוא מראשי הערב רב. גם אדם שפועל פעולות של פירוד בפועל, חייב להיות שבפנימיות נפשו יש לו אהבת ישראל, שהוא מאוחד, ופעולותיו הם רק כדוגמת אב ששולח את בנו ללמוד במקום רחוק, שזה לא נובע מרצון לפירוד כפשוטו, אלא מתוקף האחדות. גם במעשה יתכנו מעשים רבים שחיצוניותם נראית פירוד, אבל הם חייבים לנבוע מתוקף של אחדות. ■ המשך

בע"ה שבוע הבא - מסדרת דע את אמונתך_003 היסוד השני אחדות.השם (שלוש עשרה העיקרים לרמב"ם) בקול הלשון

המספיק לעובדי ה'

ואדון הנביאים משה עבד-ה' ושלוחו "היה רועה את צאן יתרו חתנו" ומעמיק לחדור המדברה בשעת רעיה, כמו שנאמר (שמות ג', א'): "וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלהים חרבה". ולא היה זה מפני שחסרו מקומות מרעה בסביבות מדין אלא כדי לשקוע בדרך ההתבודדות הפנימית ובשאיפה להשגת ה"פגיעה" שאת מהותה לא יבין איש מבלעדיו ע"ה.

עד עתה ר"א בן הרמב"ם ביאר שאבותינו עסקו ברעיית צאן, אברהם, יעקב. אולם אצל משה רבינו, לא נאמר שהוא רק היה רועה את צאן חותנו, אלא נאמר בו יתר על כן, שהיה מעמיק לחדור המדברה בשעת רעיה, כמו שנאמר (שמות ג', א'): "וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלהים חרבה". ולא היה זה מפני שחסרו מקומות מרעה בסביבות מדין, וזה לא היה לא רק מצד חשש גזל, כמו שהיה עם רועי אברהם ואבימלך, אלא סיבת הדבר היא, כדי לשקוע בדרך ההתבודדות הפנימית ובשאיפה להשגת ה"פגיעה" שאת מהותה לא יבין איש מבלעדיו ע"ה. והסיבה שמבלעדי משה אף איש לא יבין את מהות ה"פגיעה" – משום שהוא היה התבודד העליון ביותר שישנו, הוא המתבודד בה"א הידיעה.

מתוך דבריו למדנו למעשה, שכאשר האדם הולך להתבודד, אע"ג שהוא כבר לא נמצא עם בני אדם, אלא הוא נמצא בהשקטה, אולם ישנו שקט לפניו מן שקט, פנים לפניו מן פנים. כמו שבית המקדש היה בנוי באופן של מקום חיצון, מקום קודש, ומקום קודש הקודשים. מעין כך כאשר האדם הולך להתבודד, הוא יכול להיות במקום שהוא נמצא לבד, אבל עדיין שומעים את רעש העולם באופן מסוים. ולכן, האדם צריך להגיע עד כמה שניתן, בגבולות שניתן, בתוך העולם המעורבב שלנו, למקום השקט ביותר שהוא יכול להיות בנקודה החיצונית. וזהו מצד ההתבודדות החיצונית. ואז, אם הוא יזכה, הוא יגיע להתבודדות הפנימית, שזהו המקום השקט ביותר שיש בתוך נפשו שלו.

זוהי הפנימיות והחיצוניות. גם שבחורים מקום שקט, צריך לראות כיצד אפשר למצוא את השקט בתוך השקט, ושם מגיעים ל"קול דממה דקה", שבו יש גילוי של עומק הנשמה, והגילוי של הבורא יתברך שמו.

ואל תסתור דברי על פי מה שאמר אונקלוס בתרגום "וינהג את הצאן אחר המדבר" – "ודבר ית ענא לאתר שפר רעיא דמדברא", שהרי ידוע לך מאמר חז"ל (סנהדרין ל"ד): "מקרא נדרש לכמה טעמים". ובאורם

פרק ו' | האופן למעשה של צירוף היראה והתורה.

ובשמות רבה פמ"ג כתב לך את הדברים האלה בשעה שנגלה הקב"ה בסיני ליתן תורה לישראל אמר למשה על הסדר. מקרא ומשנה הלכות ואגדות שנא' וידבר אלהים את כל הדברים האלה. אפילו מה שהתלמיד שואל לרב ע"כ.

כלומר שכל הדיבורים כולם מונחים בדבר ה', ואין לך דיבור אפילו הקטן ביותר שאין האדם דבק בו בדיבורו ית', זה לא רקש האו דבק בדיבור של השי"ת שהאדם מדבר כח של דיבור דבוק בדבר ה' דבוק במדבר, אלא בפרטות יותר זה עומק ההגדרה שמונח כאן בדברי הנפה"ח שהדיבור בפרטותו המוחלטת היה מונח בדבר ה'. כללותיה ודקדוקיה יש כאן עוד עומק, זה לא רק שהאדם אורמ פרטות של אותו כלל והפרט דבק בכלל, אלא יש התדבקות בכלל ויש התדבקות בכלל, ובכל פרט ופרט מונח התדבקות בכללותו ומונח התדבקות בפרטותו.

ולא עוד – לא רק כפי שנתבאר לעיל, שמדריגת הדיקות בתורה, היא דביקות בו ית"ש מכוח מדריגת הדיבור בכל חלקי התורה, ובפרט באגדה, באיזה דיבור? נתבאר בדברי הנפש החיים מדברי חז"ל – שהוא הדיבור שהקדוש ברוך הוא דיבר בהר סיני "ואפילו מה שתלמיד שואל מרבו הכל יצא מפיו יתברך למשה בסיני" וא"כ בשעה שהאדם עוסק בתורה, הוא דבק בדיבורו ית"ש בדיבור שהקדוש ברוך הוא דיבר בזמן מתן תורה, ע"ז מוסיף הנפש החיים, ולא עוד, זה לא רק דביקות בדיבור, במה שהקדוש ברוך הוא דיבר בזמן מתן תורה, "אלא כי גם באותו העת, שהאדם עוסק בתורה למטה, כל תיבה שמוציא מפיו הן הן הדברים יוצאים כביכול גם מפיו יתברך באותו העת ממש".

וא"כ כאשר האדם עוסק בתורה הוא דבק בדיבורו ית"ש, הן בדיבור שהיה בזמן מתן תורה, שאז נדברו כל הד"ת מקרא משנה הלכות אגדות אפילו מה שתלמיד שואל מרב שהיה כלול כל הדיבורים כולם כלליה ופרטיה ודיקדוקיה, והוא דבק גם בפרט יותר במה שהקדוש ברוך הוא עכשיו מדבר.

א"כ, יש שתי מדריגות בתוך מדריגת הדיקות בדיבור, יש דביקות בדיבור מכוח מה שהקדוש ברוך הוא דיבר במעמד הר סיני ומצד כך והיו עיני וליבי שם כל הימים, כי בשעה שהאדם עוסק בתורה הוא דבוק במדריגת הר סיני, בדיבור שהקדוש ברוך הוא דיבר בהר סיני, ויש אופן נוסף שהאדם דבוק מכוח המדריגת הדיבור גופא שהקדוש ברוך הוא עכשיו יושב ועוסק בתורה במה שהוא עוסק. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא – מתוך

קובץ שיעורים על ספר נפש החיים שער ד'

המספיק לעובדי ה'

ז"ל שונה מבאורו בכמה מקומות כמו שמתחור למי שמעיין בדבריהם.

שבתרגום משמע שהסיבה שמשה רבינו הלך לעומק המדבר היא משום ששם נמצא מרעה טוב לצאן. אלא שני הפירושים אמת, ואלו דברי אלקים חיים.

ואמר יתעלה אל משה בנוגע להתבודדות השלמה שהשיג על ידה את ה"פגיעה" הנכספת וחלק לו מה שחלק, כמו שנאמר (שמות כ"ד, י"ב): "עלה אלי ההרה" ועוד נאמר (שם ל"ד, ג'): "ואיש לא יעלה עמך" וכו'. ומפני שהוא ע"ה שאף אל הבדידות, הרחיק את אהל מועד מן המחנה, כמו שנאמר (שם ל"ג, ז'): "ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה" וכו'.

ואמר יתעלה אל משה בנוגע להתבודדות השלמה שהשיג על ידה את ה"פגיעה" הנכספת וחלק לו מה שחלק, "איש האלוקים", "לא כן עבדי משה", "פה אל פה אדבר בו" במראה ולא בחידות, "ותמונת ה' יביט", כמו שנאמר (שמות כ"ד, י"ב): "עלה אלי ההרה", כמו שחודד, משה עלה להר באופן של יחיד. יהושע המתין למשה במקום עלייתו, אבל משה ניגש לשם לבדו, כמו שנאמר: "משה ניגש אל הערפל ששם האלוהים-ם". וכאן מונח עומק קבלת התורה, שבשביל לקבל תורה האדם צריך להגיע למקום של "לפיכך נברא האדם יחידי".

ועוד נאמר (שם ל"ד, ג'): "ואיש לא יעלה עמך" וכו', זוהי עומק ההתבודדות, ומפני שהוא ע"ה שאף אל הבדידות, מגדיר ר"א בן הרמב"ם שההתבודדות של משה רבינו לא הייתה רק הנהגה מעשית, אלא הגדרת הדבר היא שהוא שאף אל הבדידות, הרחיק את אהל מועד מן המחנה, כמו שנאמר (שם ל"ג, ז'): "ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה" וכו'. חלק זה בהתבודדות של משה רבינו, תקע את אהלו מחוץ למחנה, נאמר כבר לאחר החטא, ולכן זו התבודדות בתוך עולם של קלקול. משא"כ כאשר משה רבינו עלה אל הר ה', זו הייתה התבודדות בעולם של תיקון, מתן-תורה.

ובעומק, במשה רבינו נאמר: "ולא ידע משה כי קרן אור פניו ולא יכלו להביט אליו". וביאור הדבר הוא, שעצם כך שלא יכלו להביט אל משה, הפכו להיות נבדל מכולם, ולכן הוא נשאר מבודד תמיד. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא- מתוך סדרת שיעורים

סדרת שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'

פירק ו' | דרכי לימוד הגמרא

לכן, צורה זו שבה האדם גורס וגומר סוגיות, ויתר על כן מסכתות, או סדרים, או את כל התורה כולה, במהירות. יש בה בוודאי יותר צד מעלה לאותם בני אדם שנוטים לזיכרון חזק. ואף לשאר בני"א, לעשות את הדבר פעם אחת יש בזה בוודאי את הסגולה לעוה"ב שהוזכרה, ואת המעלה שהאדם מקבל איזה שהוא היקף של נקודות. אבל נצרך לזה שיקול דק מאוד, כמה להשקיע בזה, וכמה לתת את הזמן לאותו הדבר, כי התועלת שבזה היא מסוימת מאוד, כמו שהוזכר.

בדרך השניה

ובדרך השניה של מי שמנסה להבין מיד כל דבר שהוא קורא. החיסרון הוא, שלפעמים זה נובע ממוחין דקטנות וגורם למוחין דקטנות של צמצום. הוא מנסה להבין כל דבר, ובאמת אי אפשר להבין את הדברים רק מהיקפם. ומצד שני התועלת שבדבר היא, שהוא בונה לעצמו מהלך של הבנה.

אלו הם באופן כללי שתי הצורות של לימוד סוגיה בגמ'. או שהוא גומר את כל הסוגיה ולאחר מכן חוזר מהתחלה, או שהוא לומד כל קטע וקטע עם הבנה.

וצריכים אנו לדעת שאין רק דרך אחת שהיא נכונה. כל אדם ואדם צריך לברר ולהכיר בנפשו, מהי הדרך שבה הוא לומד. אבל ביתר עומק, צריך הוא להכיר האם הדרך הזו מתאימה לו. וגם אם היא מתאימה לו, צריך הוא להתבונן ולראות איך לכלול את הצד השני החסר ולהשלימו.

חשבון, דיוק, וסברא.

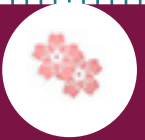
בנוסף על כך, הנה ידוע וכפי שהוזכר כבר פעמים רבות, שכל דבר שהאדם לומד, מורכב מכמה חלקים. הוא מורכב מחשבון, הוא מורכב מדיוק, והוא מורכב מסברא.

ע"י כח החשבון: האדם מחשבן את הפרטים במה שנאמר באופנים שונים, מצליב נתונים, מוליד תולדות, ומסיק מסקנות. בכח הדיוק: האדם מדקדק ומדייק במה ואת מה שכתוב. ובכח הסברא: האדם מברר מה הטעם וההיגיון שבדבר.

הזמן לחשבן תלוי בצורות הלימוד הנ"ל

כאשר אדם לומד סוגיה, האם אפשר להתחיל כבר מתחילה עם כח החשבון? התשובה לכך תלויה בשתי צורות הלימוד שהוזכרו: מי שנוקט באופן הראשון ולומד קודם את ההיקף של הסוגיה כולה באופן מהיר, הוא יכול להשתמש עם כח החשבון כבר בתחילה, ולחשבן את התולדה והמסקנה של הפרטים שלמד בסוגיה. ומי שלומד בצורה איטית יותר, אזי הוא ראשית מבין כל מילה ומילה ואת הקטע בכללותו כפי שהוזכר, ובנוסף לכך הוא מבין קודם בסברא במושכל ראשון כל פרט שהוא לומד, עד שיסיים את הסוגיה, ורק אח"כ מחשבן את רוב הענין, ומעט חשבון בתחילתו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא- מתוך סדרת שיעורים "דע

את תורתך דרכי הלימוד"

פרק ד' | בירור הרצון המניע המעשה והדרגתו
רצוננו לעשות רצונך.

אלא שכידוע אמרו חז"ל (ברכות ז:). "רצוננו לעשות רצונך אלא ששיעור שבעיסה (יצה"ר) מעכב". וא"כ נכון שיש את רצון ה' שמכריח אותנו לעשות, אבל בעומק הפנימי של כל אחד ואחד מישראל הוא רוצה לעשות את רצון הבורא ית', הכח הזה נמצא בנו והושרש בשורש הוויית נשמתנו שנאצלה ונבראה ממנו ית', ולכן במעמקי הפנימיות הנעלם של כל אחד ואחד מישראל מונח רצון שלם לעשות רצון הבורא.

נמצאנו למדים, שאף כאשר מכריחים את האדם לעשות דבר, הרי הכל בהשגחה פרטית ממנו ית' וזהו רצונו ית', וא"כ גם האדם רוצה שיכריחו אותו לעשות את אותו הדבר שהוא רצון ה' כי רצוננו לעשות רצון ה'.. ונמצא שבעומק, בכל הכרח יש רצון, אלא שהוא רצון מכוסה ונעלם.

דבר זה מצאנו בחז"ל שאמרו (ערכין פ"ה מ"ו) על אדם שצריך לתת גט לאשתו ולא רוצה, ש"כופים אותו עד שיאמר רוצה אני". וביאר הרמב"ם שאין זו כפיה שיאמר דברים שאינם אמת, אלא מפני שבתוך תוכו ובפנימיות נשמתו של כל אדם מישראל קיים רצון לעשות את רצון ה', אלא שרצון זה גנוז נעלם ומכוסה בהרבה רצונות אחרים, והכפיה באה רק כדי להעלות את אותו רצון שקיים בנפש ולהביא אותו לידי גילוי מהכח לפועל ע"י אמירה בפה.

הרגשת ההכרח אינה אלא לבוש

א"כ מלבד עבודת האדם שהוזכרה לעיל, למצוא את נקודת הרצון בכל דבר שאנו מרגישים מוכרחים בו. ישנה עוד עבודה להאמין בכל דבר שהוא מרגיש מוכרח לעשותו, שהרגשת ההכרח אינה אלא לבוש חיצוני, אבל בפנימיות נפשו הוא רוצה את הדבר כי זהו רצון ה' והאדם רוצה שיכריחו אותו לעשותו. וא"כ בעומק הנפש אין הכרח כפשוטו אלא כל הכרח הוא רצון.

סיכומם של דברים.

הכרנו את שלשת המניעים שהם: הרצון, ההכרח, וההרגל.

ואנו צריכים להכיר ולזהות בכל אחד מהם את הרצון. הן את הרצון הברור שנמצא בכל דבר, והן את חלקי הרצון המעורבים בו.

אחר שזיהינו את הרצון שלנו שבכל דבר, נעורר את הרצון, ונפעל ונעשה כל דבר מתוך מודעות לרצון שלנו בו, ומתוך השתוקקות וחיבור של רצון.

וע"י כך, המעשים שנעשה בכל חלקיהם יהיו מקושרים לעומק נפשנו ולעומק רצוננו ונהיה קשורים לעצמנו. כי המעשים שהם החלק החיצוני קשורים למעמקים של הרצון שהוא מעצמות האדם.

ובנוסף על כך, הרצון יוצא מהכח אל הפועל ע"י המעשים שאנו עושים, וא"כ ההויה של נפשנו המתגלה ברצוננו מתגלה מהכח לפועל ונעשית מציאות גלויה יותר.

יה"ר שנוכח כל כנסת ישראל לגלות את ה"רצוננו לעשות רצונך", וכאשר זה יהיה בשלימות יהיה בנין ביהמ"ק בשלימותו, שזה עומק שלימות רצונו ית'.

המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על תפקידן של בנות ישראל.

גיטין (כח, ע"ב) - וספינה שאבדה בים, וכו', נותנין עליהם חומרי חיים וחומרי מתים. ופירש הרמב"ם (שם), פירוש המשניות, ג, ד) שנתבשרו מכשיריה ואבדו, ונשארה הספינה על פני המים מסורה למהלך המים ולא נשאר עוגן ולא משוטות כדי לכוונה בהן. ועיין תשובות הרשב"א (סימן קכח) שמיירי שהספינה עצמה נשברה. ועיין הגמ"ר (קידושין, סימן תקסח) דרובן לאיבוד (עיין ב"ב, קנג, ע"ב).

והנה שורש מהות הספינה, עיין ספר הליקוטים (לאריז"ל, יונה, פ"א) אלהים עולה במילוי מאתים, ומנין ה' אותיות, הרי כמנין ספינה. וזהו שם אלקים מדת הדין, צמצום, וזהו צורתה של ספינה כמ"ש באפיקי ים (ב"ב, עג, ע"א) דמות ספינה שהיא רחבה וכו', למעלה, והולכת ומתקצרת למטה. ועיין תיקונים, תיקון כ"ח, ובגר"א שם.

אולם זהו שורש הדין בקדושה וטהרה ולא פסולת הדין בטומאה, כמ"ש (שבת, פג, ע"ב) מנין לספינה שהיא טהורה שנאמר (משלי, ט, יט) דרך אניה בלב ים, וכו', מה ים טהור אף ספינה טהורה.

והנה ספינה משמשת בשורשה בכמה לשונות. לשון ספון, מכוסה, כמ"ש רש"י (דברים, לג, נ) ויספון את הבית (מלכים, א, ו, ט) וספון בארז (שם, ז, ג). וכן שם, חלקת מחוקק ספון, פרש"י ספונה וטמונה. ומאידך נקרא כן מלשון חשוב, כמ"ש רש"י (מגילה, ו, ע"א) ספון חשוב בלשון הברייתא. ועיין מו"ק (כח, ע"א) מאן חשיב מאן ספון. ועיין קדושת לוי (לר"ה) וספינתך מלשון חשוב, מלשון מאן חשוב, מאן ספון. וכן הוא בליקוטי מוהר"ן (תורה א, ה).

והבן שהמצד התחתון ספינה לשון כיסוי, והוא שורש האיבוד. אולם מאידך ספינה לשון חשיבות, והדבר החשוב ספון וטמון לרוב חשיבותו, והוא הרחוק ביותר מאבידה. והוא שורש הדין הנמצא בצפון, מלשון צפון - ספון, שהוא אור הצפון לצדיקים לעת"ל. אולם השתא נאבד אור זה מפני מעשי הרשעים כמ"ש חז"ל עמד וגנוז וכו'. וזהו שורש לכך שהספינה אובדת.

ויתר על כן מקום אבדה בים, מים. כי שורש כל האבדות הוא "זוטו של ים". והבן, שביום שלישי נאמר יקוו המים אל מקום אחד ותראה היבשה, והרי שתחלה היתה הארץ אבודה. וכל ספינה היא בחינת "יבשה בתוך הים". ולכך היא עלולה לאיבוד. אולם מאידך לעת"ל שעתיד הקב"ה להשיב את כל העולם למים, ואזי כל הבריאה תהא במדרגת ספינה, מלשון ספון וחשוב, ושם נגלה אור שצפון - ספון לצדיקים לעת"ל.

יגש | ד-ן

ובני דן חושים. ד-ם עיקר מהותו בבחינת "דן את הדין". דין, די-ן. וזהו כל "דן", שדן עד היכן התפשטות הדבר, ומשם ואילך נאמר בו "די". ושורש הדבר בשמו ית', שם אדנ"י, דן-א-י. כי כל קומה מתפשטת מא' עד י', בחינת עשרה מאמרות.

וזהו דין של קדושה בשורשו. ולכך היה מקומו של אדה"ר מתחלה בגן עדן. עדן - דן-ע. ואזי מעשיו לא היו בבחינת שכר ועונש, אלא מאהבה, נדבה, נדב, דן-ב. והוא בחינת נגיד, לשון המשכה, דן-יג. ומקור ההמשכה הוא בבחינת דגן דן-ג, דגן תירוש ויצהר. ושורשו באוריתא בבחינת נקודות (כנודע שיש בה טעמים נקודות תגין ואותיות). נקד, דן-ק.

אולם כאשר אכלו אדה"ר וחווה מעץ הדעת שנאמר בו "נחמד" העץ להשכיל, דן-חם, נעשה חמימות דקלקול, ופרץ גדרו של עולם, נפרץ הדן, ומכח כך נעשית חוה נדה, דן-ה. ה' גבורות דקלקול. ומכח כך יצאו כל נפשות דקלקול בבחינה זו, כגון, נמרוד, דן-מרו. והוא חוטא בבחינת זדון, דן-זו. וכן עשו שהיה אדמוני, דן-אמוי. נבזראדן, נבזרא-דן, בלאדן, בלא-דן, ועוד. ואזי נדחה אדה"ר מג"ע, נדח, דן-ח. ונתהפך מנגיד, לנגד, לשון התנגדות. ואזי חל בדגן קלקול של שדפון, דן-שפו. ואזי נעשה איבה ומדון בין הנחש לחוה, מדון, דן-מו.

ותיקון קלקול זה אצל זרעו של יעקב בכלל, שנוולד בפדן ארם, פדן, פ-דן, ושבט דן בפרט. וכן אצל בת יעקב, דינה. אולם שם נעשה קלקול של שכס בן חמור. ושורשו במה שפירשה שרה נדה ביום בשורת המלאכים על לידתו של יצחק. ומזמן זה נמנה ד' מאות שנה של גלות מצרים ע"מ לתקן כן. וזש"כ וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי.

ותחלת התיקון ע"י משה שאמר "אכן נודע הדבר", נודע, דן-וע. ולכך ברח למדין, דן-מי. וכל זאת מפני הלשנתם של דתן ואבירם. דתן, דן-ת. ואח"כ חזר משה לגואלם, והעבירם את הים, שנקרע בזכות נחשון בן עמינדב, דן-עמיב. ומכח כך הושרש מעין קריעה זו אף בכניסתם לארץ, בירדן, יר-דן. ובים נגלה שהמים נעשו כ"נאד", דן-א.

ושלמות הארה דתיקון במשכן, שנעשה ע"י אליהב בן אחיסמך למטה "דן" (יחד עם בצלאל). ונגלה בו דן דתיקון ע"י האדנים. אדן, א-דן. וכן נגלה בקטורת שריחו נודף, נדף, דן-ף. שאחד מסממניה הוא נרד, דן-ר. וכן נגלה בדשן שע"ג המזבח. דשן, דן-ש. והמשכן כולו נבנה מנדבה, נדב-דן-ב, כנ"ל. ועל מקום המשכן נאמר "ונועדתי אליך", נועד, דן-עו.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: נדב, אבינדב, אדון, אדמוני, אדוניה, אדני, דן, אחינדב, דניאל, דינה, מדינה, נאד, נדה, נכבד, גדעון, דונג, דגן, דשן, אדן, נבדל, ירדן, מדין, נולד, נחמד, דימונה, דין, נגיד, נבוכדנצר, נגד, נבוש, נד, נדמה, נודע, נרד, נקדש, נקב, ידעוני, נמרוד, נאדר, נאבד, נבזראדן, נדח, נדף, נודה, נועד, נכחד, נעבד, נעדר, נשקד, עמינדב, אבדון, בלאדן, פדן, דגן, דגון, דיבון, דישון, דראון, דרקון, דתן, פקדון, שדפון, מדון, צידון, זדון, חמדן, ידדון, עדין, קדרון. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

בלביפדיה אבד

גיטין (לו, ע"ב) - אמר רב נחמן, נאמן אדם לומר פרוסבול היה בידי ואבד. מ"ט כיוון דתקינן רבנן פרוסבול, לא שביק היתירא ואכיל איסורא. ושם (לו, ע"ב) מאי פרוסבול, אמר רב חסדא, פרוס בולי ובוטי, בלוי אלו עשירים, וכו', בוטי אלו העניים, וכו', א"ל רבא ללעזא, מאי פרוסבול, א"ל פורסא דמילתא. ועיין מגילה ט"ו, ע"א. ואמרו שם אין כותבין פרוסבול אלא על הקרקע. וכתבו התוס' (קידושין, כו', ע"ב, ד"ה ולכתוב) אבל המטלטלין לא מפני שיכול ללכותן. והיינו שמטלטלין הוא בגדר "דבר האבד", שניתן לאבדו, ועלול לאיבוד.

והנה שורשו של פרוסבול, אמרו (שביעית, פ"י, מ"ג) כשראה שנמנעו העם מלהלוות זה את זה ועוברין על מה שכתוב בתורה השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל, וגו', התקין הלל פרוסבול. והיינו ששנת השבע מפקיעה ומאבדת החובות של אדם. אבד, גימט', שבע. כי בה עיקר האבידה. וכמ"ש הרמב"ם (שמיטה ויובל פ"ט, הכ"ד) המוציא שטר חוב אחר שביעית ואין עמו פרוסבול, "אבד" חובו.

ומהותו של פרוסבול אמרו (שם, מ"ד) זהו גופו של פרוסבול, מוסר אני לכם איש פלוני ופלוני הדינים שבמקום פלוני שכל חוב שיש לי שאגבנו כל זמן שארצה. ונחלקו בו הראשונים, הרמב"ם (פ"ט דשמיטה, ה"טז) ס"ל שמהני רק בשמיטת כספים בזמן הזה שהוא דרבנן אבל בשמיטה של תורה אינו מועיל, והראב"ד ס"ל שמהני מדין הפקר ב"ד הפקר. ולשיטת הראב"ד זהו כהפקר גמור. ועיין תוס' גיטין לו ע"א ד"ה מי. אולם לשיטת הרמב"ם זהו מעין השבת אבידה שתקנו לאדם שלא יאבד ממונו. ויתר על כן אמרו (גיטין שם) כי אתו לקמיה דרב א"ל, מידי פרוסבול היה לך ואבד, כגון זה פתח פיך לאלם הוא. וזהו גופא מעין השבת אבידה, שמשיב לו את חובו, ע"י פתח פיך לאלם.

ושורש כח השבה זו נעוץ בשנת השבע, ש-ע. שבו יש דין של שביתה, ושביתה הארץ שבת לה'. שבת - שביתה, שב. ויתר על כן אחריתו של שביעית, זפ"ז, יובל, שבו שב אל אחוזתו, קרקעות ועבדים. אולם מאידך נגלה "שביתה", ולכך החוב - ממון שובת במקומו ואינו חוזר לבעליו. ותקנת הלל להאיר את אור השב לשורשו, הארת יובל בשביעית, הארת השב בשביתה, ועי"ז שב הממון לבעליו, ע"י גביית חובו.

ויתר על כן בדקדוק, במדרגת יחיד יש שביתה, ולכך חובתיו נפקעים. אולם מצד ב"ד, צבור, יש שיבה לכלל, לשורש, ולכך מוסר שטרותיו לב"ד בפועל, או העושה פרוסבול שהוא מעין מסירת שטרותיו לב"ד גובה חבותיו. ושלמות הארה זו מאירה ביוכל שהוא מצוה על ב"ד למנותו, וע"י נגלה כח ההשבה לשורש. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

כתו עיין גר"א (תיקונים, תיקון ל"ט, פח, ע"ב) עיקר שם אהי"ה על כתר. ועיין ליקוטי הגר"א (סט, ע"א) שם אהי"ה בכתר, אני מושג לעצמי, והושמה אות אל"ף בראש אותיות, המדבר בעדו, לפי שכתר אינו מושג לזולתו (ועיין יהל אור, ח"ג, יט, ע"א). ועיין יהל אור (ח"ב, ב, ע"א) שביאר מדוע אין גילוי שם הוי"ה בכתר, מפני שהכתר נעלם ואינו נגלה. ועיין גר"א (תיקונים, תיקון ע', קנג, ע"ב) א - כתר. י"ה - חו"ב, ה' - שכינה. ועוד שם (קנב, ע"ב) אה-אמא, יה - אבא. ועיין אדרת אליהו אמור, באופן שונה.

חכמה כבוד חכמים ינחלו. וכתוב (זכריה, ב, ט) ולכבוד אהיה בתוכה.

ועוד. חכמה, כח-מה. ובשם אהיה יש כ"ח אותיות, מילוי, ומילוי דמילוי, וכללותם.

ואמרו (נדרים, סב, ע"א) שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם וכו', אשנן שאהיה זקן ואשב בישיבה. זקן - זה קנה חכמה. ועיין זוה"ק (פנחס, רכו, ע"ב) אהיה במחשבה.

בינה גבי משה כתיב ג"פ אהי"ה, העולה ס"ג בגימט', סוד שם ס"ג בבינה, כנודע. והוא סוד עוה"ב, כנודע. ואמרו (פסחים, ח, ע"א) האומר סלע זו צדקה על מנת שאהיה בן עוה"ב. אהיה דייקא - מדרגת עוה"ב. ועיין עץ חיים (ש"ד, פ"ג).

ואמרו (זוה"ק, בהר, קח, ע"ב) אהיה - דאיהי בינה, שנת היובל, איהי אהיה אשר אהיה, תרין זמנין אהי"ה, חושבן מ"ב, ותמניא אתוון, חמשיין, דבהון פקודא לחשוב שנת היובל. ועיין עץ חיים (שי"ד, פ"ח, מ"ב) אהי"ה הוא בבינה, ובמילוי יודי"ן ואלפי"ן כ"א יש בפשוטו ובמילואו ומילוי מילאו מ"א אותיות (ב"פ אהי"ה), וכו', ואלו הם ב' אהי"ה אשר אהי"ה. ועיין עץ חיים (שער הכללים) סוד חלב הוא שם אהיה בבינה, כי אהי"ה דהיי"ן פשוט ומלא ומלא דמלא וכו', הם אותיות חלב עם הכולל והמלה.

דעת משה. וכתוב (שמות, ג, יב) ויאמר כי אהיה עמך, וגו', ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה, ויאמר כה תאמר לבנ"י אהיה שלחני אליכם. וכתוב (יהושע, א, ה) כאשר היית עם משה אהיה עמך.

ועוד. הדעת סוד המדמה כמ"ש בספורנו ובגר"א. וכתוב (תהלים, נ, כא) אהיה כמוך. ושורש מדמה - דם. ועיין עץ חיים (שער הכללים) דם הוא אחוריים של שם אהי"ה, גימט'

דם כזה, א', א"ה, אה"י, אהי"ה. והמילוי לבד חלב.

חסד עיין גר"א אדרת אליהו (אמור) א - חסדים, כלולים כאחד כל ה"ח. ה - גבורה, ה"ג, נפרדים. י"ה, חוב.

ועוד. חסד, מים. ואמרו (תענית, ד, ע"א) "ויבא כגשם לנו", אמר לה הקב"ה, בתי את שואלת דבר שפעמים מתבקש ופעמים אינו מתבקש, אבל אני אהיה לך דבר המתבקש לעולם שנאמר (הושע, יד, ו) אהיה כטל לישראל. והבן שכל בקשה מהקב"ה הוא בחינה שמבקש שאהיה כך וכך.

ועוד. אהבה בין איש לרעהו. ובקלקול כתיב (איוב, יב, ד) שחוק לרעהו אהיה.

ועוד. עיין זוה"ק (זהר חדש, רות) ה' אצבען וי"ד פירקין דאית בהון, הרי י"ט, וב' פרקי עילאין, הרי כ"א בזרוע ימין כנגד אהי"ה שחשבנו כ"א. וכן ביד שמאל כ"א כנגד אהי"ה שחשבנו כ"א, ועל דא אהיה אשר אהיה.

גבורה שם אלקים. וכתוב (ירמיה, יא, ד) והייתם לי לעם, ואנכי אהיה לכם לאלהים (וכן שם כו, ז. ל, כב). ושם (כה) כתיב, בעת ההיא נאם ה' אהיה לאלהים לכל משפחות ישראל, והמה יהיו לי לעם (ושם לב, לח). יחזקאל יא, כ. יד, יא. לו, ח. כח. זכריה, ח, ח).

וח"ו בקלקול כתיב (הושע, א, ט) כי אתם לא עמי, ואנכי לא אהיה לכם.

וכתוב (זכריה, ב, ט) ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה. ועיין ליקוטי הגר"א (א"ב, פ, א) שם אהי"ה בו נקבה תשוב גבר, אני אהיה חומת אש. שאותיות ה-ה, נקבות, מסובבות את אות יו"ד, זכר.

תפארת יעקב איש תם. וכתוב (שמואל, ב, כב כד) ואהיה תמים ואשתמרה מעוני. ועיין גר"א (תיקונים, תיקון כב, ק, ע"א) שאל"ף של אהיה, משלים תם לאמת. ונהפך לתם לאמת, אהיה פעמים אהיה, עולה אמת (עיין פע"ח שער הסליחות, פ"ח).

ועוד. אמרו (שבת, פט, ע"ב) ראוי היה יעקב אבינו לירד בשלשלות של ברזל אלא שזכותו גרמה לו, דכתיב (הושע, יא, ד) בחבלי אדם אמשכם בעבותות אהבה ואהיה להם כמירמי עול על לחיהם.

ועוד. איש תם יושב אהלים. ובקלקול אמרו (חגיגה יד, ע"א) לא אהיה חובש, לא הייתי מחובשי ביהמ"ד.

נצח נו"ה, רגלים להלך. וכתוב (שמואל, ב, ז) ואהיה עמך בכל אשר הלכת.

ועוד. צד מעלה גג. וכתוב (תהלים, קב, ח) ושקדתי ואהיה כצפור בודד על גג. ועיין עץ חיים (שער הכללים) אהי"ה בידוי"ן עה"כ וד' אותיות גימט' עליון.

ועיין עץ חיים (שער כו, פ"ב, מ"ת) ג' צלם, אחד מבחינת נצח, ששם חותם אהי"ה דידוי"ן כמנין צלם כנזכר אצלנו בדרוש צלם הו"ר, ויש ב' צלם מבחינת הוד ויסוד שהם אהי"ה דאלפי"ן וההי"ן.

הוד סוד כריעה, כורע במודים. ואמרו (זוהר חדש, תקונא קדמאה) הכריעה באהי"ה, זקיפה בהוי"ה.

ועיין עץ חיים (שט"ז, כ"ב) כי ב' אהי"ה גם בג"ר דאבא וג"ר דאמא ושניהן במילוי יודי"ן, ואח"כ בג' אמצעיות דאבא ושלש דאמא הם ב' אהי"ה דאלפי"ן, ואח"כ בג"ת דאבא וג"ת דאמא הם אהיה דההי"ן. ועיין פע"ח (שער השבת, פ"ה) ארבע כריעות הם, ב' אהי"ה דידוי"ן, ואח"כ ב' אהיה דאלפי"ן.

יסוד כתיב (הושע, יא, ד) בחבלי אדם אמשכם בעבותות אהבה ואהיה להם כמרמי עול על לחיהם. ואמרו (ב"ר, וישב, פו, א) זה יוסף, וכו', ואהיה להם כמרמי על, שרוממתי צריו עליו, ואיזו זו, זו אשת פוטיפר. ועיין עץ חיים (שער הכללים) יוסף דחה פוטיפרע שהוא דינין, פוטיפרע גימט' תנ"ה, שהם סוד אחוריים כולם דע"ב ס"ג מ"ה ב"ן (בלע"ד חיים שהם גימט' ג' אהיה מלאים, והן דינין). (ועיין עץ חיים, שט"ז, פ"ב. ושכ"ו, פ"ב, מ"ת. ושל"ב, פ"א, מ"ת. ושל"ג, פ"א, מ"ת. ושל"ט, די"א. ושמ"ב, פי"ג, מ"ת. ושם, כללי מהרח"ו, כלל טו, וכלל כא. ועוד מקומות רבים מאוד).

מלכות כתיב (שמואל, א, יח, יח) ויאמר דוד אל שאול, מי אנכי ומי חיי משפחת אבי בישראל כי אהיה חתן למלך. ושם כתיב (כג, יז) ואתה תמלך על ישראל, ואנכי אהיה לך למשנה. וכתוב (יחזקאל, לד, כד) ואני ה' אהיה להם לאלהים, ועבדי דוד נשיא בתוכם. ושם (לז, כג) והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים, ועבדי דוד מלך עליהם, ורועה אחד יהיה לכם. רועה אחד דייקא (עיין ערך קטן יחידה). ועיין עץ חיים (שמ"ד, פ"ג, מ"ת) אהי"ה בלי ניקוד במלכות. (ועיי"ש שי"ד, פ"ז, מ"ב). ושם (שי"ז, פ"ד, מ"ב) סוד שם בוכ"ו אותיות אחרי אהי"ה, במלכות. גימט' דל. ושל"ה, פ"ג, ג' מילוי אהי"ה בגימט' חותם, במלכות (ושם של"ו, פ"ב. של"ט, די"א. ועוד מקומות רבים).

נפש עיין קהלת יעקב (ערך יד) את נפשך עם ד' אותיות והכולל גימט' מילואי אהי"ה הנ"ל שבבינה. ועיין שער הכוונות (דרושי סדר שבת, ד"א, ענין כוונת הטבילה) דע כי צריך האדם לטבול ב' טבילות זו אחר זו, והאחד היא להפשיט בגדי החול של הנפש, וה'ב היא לכבוד שבת לקבל תוספת. ובראשונה תכוון לשם אהי"ה במילוי יודין שהוא בגימט' מקוה. ובשני תכוון לב' שמות אהי"ה, יה"ו וכו'. ועוד. אהי"ה עולה דם, והדם הוא הנפש. עיין מבוא שערים, ש"ה, ח"ב, פ"ה. וטעמי המצות בראשית, מצות שפיכה - דם הרוצח, פרשת נח.

רוח עיין שער הפסוקים (תהלים) סוד פרה אדומה. ובהיות הדינים הנזכר מתמתקין בשרשם באימא עלאה, היא שם אהיה הנזכר, בסוד מי אסף רוח בחפניו, כי הוא סוד החוטם, האוסף ומקבץ כל ה"ג למקומם ושם מתבסמים ונמתקים ונעשים בסוד גבורה אחת בבינה. ועיין פע"ח (שק"ש פ"י) תכוון בשם אהיה אשר אהיה, שגימט' מ"ב של הבריאה, ב"פ אהי"ה גימט' מ"ב, תכוון כי ע"י עתה מעלה הרוח שלך לבריאה.

נשמה עיין שער הכוונות (דרושי התפילין, ד"א) שם אהי"ה דמילוי אלפי"ן הוא בחינת כתר שבמוח הנקרא בינה דז"א, והוא נשמה אל שם הוי"ה דמילוי אלפי"ן אשר שם בז"ת שבו. ועיין שער הגלגולים (הקדמה יא) והעושה מצוה או העוסק בתורה בכוונה מתקן בריאה שהיא נשמה, ובמק"א כתבתי כי המחשבה וההתדבקות בהוי"ה דס"ג ובאהי"ה יה"ו, ובאהיה אשר אהיה, הם תועלת הנשמה הבאה מן הבריאה. ועיין פע"ח שער הלולב, פ"ה. ועיין משנת חסידים, מסכת שמות ז"א, פ"ב.

חיה עיין עץ חיים (שמ"ד, פ"א, מ"ת) וכן בענין המקיפים שלה הם ל', גם שם יש אהי"ה בלי ניקוד. א' של אהיה בלי נקוד הוא נשמה לנשמה מחוץ לכולם, ואות ה' נשמה ל' מקיפים חיצונים, ואות י' רוח ל' מקיפים אמצעים, ואות ה' אחרונה נפש ל' מקיפים.

יחידה כתיב (שופטים, ו, טז) ויאמר אליו ה' כי אהיה עמך והכית את מדין באיש אחד. והיינו שנמשך ממנו ית"ש שהוא יחידו של עולם, ע"י שם אהיה, להכות "כאיש אחד" דייקא.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות, הערות,

והוספות: rav@bilvavi.net

שאלה דילוג והדרגה בעבודת ה' - מהותם ועניינם

האם התכלית של תהליך העבודה הפנימי בספרים דע את נפשך ודע את הויתך, ושאר ספרי הרב, זהו דבר שקורה לפתע, ובבת אחת כשאדם מגיע לנקודה מסוימת בעבודתו הפנימית, כך לפתע הוא מגלה את הנשמה, והחיים משתנים, ואפשר לחוש את רבש"ע פתאום. או שהתגלות הנשמה והיכולת לחוש את הרבש"ע באופן נוכח הוא דבר שקורה לאט, ומורגש לאט, כך שזה לא קורה בבת אחת אלא לאחר שנים רבות, שהנשמה נחשפת ונחשפת לאט, וכן הנוכחות עם הרבש"ע מורגשת בהדרגה יותר ויותר.

תשובה ישנם ב' מהלכים שורשיים בבריאה: דילוג והדרגה.

א. דילוג, היא הארת פסח, מלשון דילוג, שעל אף היות בני" במצרים זכו לגילוי של "אנכי יוצא בתוך ארץ מצרים". ומהארת פסח הושרש לדורות לבני" כח לזכות בהשגה מתוך דילוג. וכן היא לעת"ל, דכתיב "הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות". וכן יתכן אצל כל יחיד ויחיד, ובפרט כאשר מוסר נפשו על הדבר, אזי נגלה לו מהלך של "יש קונה עולמו בשעה אחת", ודבר זה נאמר הן על השגה כללית, והן על כל מדרגה ומדרגה בהשגתה.

ב. הדרגה, בנין וסדר. וזהו מהלך של זמן מתן תורה שקדם לו ספירה והכנה, באופן של הדרגה מ"ט ימים. והוא עיקר מהלך צורת ההשגה כאן בעוה"ז, להשיג כל דבר בהדרגה, קמעא קמעא. ודרך זה היא דרך החכמים הנקראים "בונים", שצורת עבודתם בחכמה יבנה בית, לבנה ע"ג לבנה.

כשם שב' מהלכים אלו נאמרו בכללות העבודה, כן הדבר אמור ביחס להשגה לחוש את נשמתו, ואת הרבש"ע.

שאלה כח הכללות וכח הפרטות בנפש

שלום לרב. יש לי נטיה נפשית להתעסק בכמה תחומים, וכולם מעניינים אותי, ובכולם הולך די טוב. בתחום

המוסיקה כזמר, בתחום היעוץ הבריאותי, בתחום הלימודי כאברך, ובעסק המשפחתי כטכנאי מערכות כיווי אש. איך אוכל לדעת אם להמשיך לעסוק בכולם? במה להתמקד? את מה להניח בצד? אני נהנה בכל אחד מהם, אלא שאני מרגיש פיזור. גם בלימודים זה ככה. מעדיף לקחת הרבה ספרים ולקרוא קצת מכל אחד, מאשר להתמקד בספר אחד. גם במוזיקה, אני אוהב לשיר בהרבה סגנונות והרבה שפות. לא יודע איך להרגיש בעצמי מה השליחות שלי בעולם, ומה יעשה הכי נחת רוח לה'. אנא עזרתך בדיוק ובהכוונה. תודה!

תשובה ישנם ב' חלקים בנפש, כח פרטיות הנפש, וכח של

כללות. כח הפרטות נקרא יהודה - הוי"ה - ד. כלומר עצם היות נפשי הפרטית.

כח הכללות נקרא דן - מאסף לכל המחנות, כח לכלול את הכל. ולפיכך על כל אדם לברר את שני כוחות הללו בנפשו.

מצד כח הפרטיות, יש להעלות על גבי הכתב את כל האפשרויות, כגון מוסיקה, יעוץ בריאותי וכו'.

אח"כ יש לדרג את הדבר מהו ראשון, שני, וכו', לפי משיכת עומק הנפש - הדבר שנמשך אליו ביותר ירשום ראשון וכו'. ועי"כ הנפש מקבלת "מפה" בהירה של עצמה. וזהו הפרטיות הנפשית.

ותולדת כך, עליו להתחבר בעיקר לכח הראשון שבירר שהוא ה"עיקר" בנפשו, הן בכמות והן באיכות. וכל זאת מתוך מודעות שעתה עוסק בכח הפרטי שבנפש.

מצד כח הכלליות, לאחר שבירר מה נמצא בכלליות זו כנ"ל, יש להקדיש זמן ניכר כפי הצורך לכח "הכללי" שבנפש. וכל זאת מתוך מודעות שעתה הנני עוסק בכח הכללי שבנפש. כמובן שבתוך הכלליות נצרך לעשות חלוקה כפי נטית פנימיות הנפש. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מהארכיון של שו"ת

נא לשמור על קדושת הגיליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.295.1245

הצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון: info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829